

Till dig som är lärare

Vitas hemlighet av Kerstin Lundberg Hahn med illustrationer av Maria Nilsson Thore är en bok som jag tänker passar för att högläsas i klassrummet. Här finns många teman som man kan fånga upp och arbeta vidare med – flykt, vänskap, relation mellan barn och föräldrar, familj. I denna lärarhandledning ges några olika förslag på hur boken kan användas i undervisning. Plocka de delar som passar dig och din elevgrupp.

Inför läsningen

Att förutspå vad en bok ska handla om brukar vara en bra start. Låt eleverna titta på framsidan och låt dem utgå från frågor som:

- Vad ser du på omslaget?
- Vilken är bokens titel?
- Vilken typ av bok tror du att det är?
- Vad tror du att boken ska handla om?

Läs sedan baksidestexten högt och fråga på nytt:

- Vad tror du nu att boken ska handla om?

Högläsning och samtalsgrupper

Om man ska läsa denna bok högt kan det vara rimligt att läsa ett eller två kapitel åt gången. Efter varje kapitel kan man stanna upp och låta eleverna få fundera över sådant som de reagerat på. Eleverna kan ha hjälp av börjor som:

Jag tyckte om...

Jag tyckte inte om...

Jag förstod inte...

Jag kan känna igen mig...

Jag har varit med om...

Jag har läst en annan bok som...

Samla gärna eleverna i grupper och låt dem dela med sig av sina tankar. Följ sedan upp gruppernas samtal i helklass.

Samtala om och skapa med rubrikerna

Vitas hemlighet är uppbyggd med korta kapitel. Varje kapitel har en rubrik som består av ett ord. Dessa rubriker är spännande att arbeta med. Inför ett nytt kapitel kan man låta eleverna få fundera över vad rubriken egentligen betyder. De kan få rita bilder som illustrerar deras tolkning av rubriken och sedan kan de få presentera sin tolkning för övriga i klassen. De kan också få skriva meningar där rubriken ingår.

För att alla ska komma igång kan man inledningsvis ställa frågan "Vad tänker du på när du hör ordet...?". Man går sedan varvet runt och låter alla elever komma till tals. Deras svar

skrivs upp på tavlan. Nu finns det en massa ingångar till rubriken och därefter kan eleverna på egen hand få illustrera och skapa meningar.

Vad tänker du på när du hör rubriken:

- Snigelögon
- Fotbollskram
- Kartongexpert
- Ögonblänk
- Varulvsnatt
- Potatisdag
- Mjöltassar
- Varulvspojken
- Argbuller
- Varulvständer
- Hemlisballongen
- Varulvssorg
- Gladbubbel

Diskussionsfrågor under läsning

Det finns mycket man kan diskutera i *Vitas hemlighet*. Här kommer förslag på frågor kopplade till specifika händelser i boken.

1. På sidan 14 kan man läsa "längst ner i mörkret lyser plötsligt ett glödande öga". Vad är det som lyser, tror du?
2. Otto är kär i Vita (sidan 23). Hur vet man att någon är kär i en? Hur känns det när man är kär?
3. Soheila blir ledsen när Vita frågar henne om hennes lillebror (sidan 27 och sidan 29). Vad kan det bero på?
4. På sidan 34 ser Vita ett öga och en fingertopp i fönstret. Vems öga och fingertopp kan det vara?
5. Vita tror sig höra en varg eller varulv (sidan 39). Vad är det som gör att hon tror att det är en varg/varulv?
6. På pizzerian hittar Vita spår av tassar (sidan 55). Vems tassar kan det vara?
7. Vita får inte lov att berätta om Simon och hans pappa för någon (sidan 68). Vad kan det bero på?
8. Simon vill tillbaka till sitt dagis men det går inte enligt hans pappa (sidan 82). Hur skulle du känna om du inte fick gå till din skola? Hur skulle du känna om du var tvungen att hela tiden gömma dig?
9. Simon och hans pappa är "hemliga". De har kommit från ett land i krig och de vet inte om de kan få bo kvar i Sverige (sidan 88). Känner du någon som varit tvungen att fly eller lämna sitt hemland?
10. Vita tappar sina första tänder och lägger dem i ett glas med vatten (sidan 102). Brukar du lägga dina tappade tänder i ett glas med vatten? Varför gör du i så fall det?
11. I slutet av boken föds Vitas lillebror (sidan 106). Har du några syskon? Vad är det bästa och det sämsta med att ha syskon?

Diskussionsfrågor efter läsning

När boken är läst kan man återkomma till något eller några av de teman som boken lyfter. Här kommer förslag på frågor att utgå ifrån.

Flykt

1. Vad kan vara svårt när man kommer till ett nytt land?
2. Vad skulle du sakna mest om du tvingades lämna ditt hem?

Vänskap

1. Hur är man en god vän?
2. Får man ljuga för sin vän?
3. Kan man ha hemligheter som vännen inte får veta?

Familj

1. Vad är en familj?
2. Hur ser din familj ut?

Relationer mellan barn och vuxna

1. Hur är en bra förälder?
2. Kan du prata om allt med dina föräldrar?

Skrivuppgift - Ett kapitel ur Simons perspektiv

I boken *Vitas hemlighet* får läsaren följa Vita och det hon är med om. Hur skulle ett kapitel se ut om man istället fick följa Simon? Enas om ett kapitel i boken och skriv om det utifrån Simons perspektiv. Lämpliga kapitel att använda kan vara Snigelögon, Ögonblänk, Varulvspojken, Argbuller, Varulvständer eller Hemlisballongen. Låt eleverna fundera i grupper och skriv sedan texten tillsammans i klassen. Här kommer förslag på en början till kapitlet Ögonblänk:

Simon känner sig ensam. Han har ingen att leka med. Varje dag kikar han ut genom fönstret. Idag är det någon i sandlådan. Det är en flicka...

Här kommer förslag på en början till kapitlet Varulvspojken:

Simon hör hur Mansour och Soheila arbetar på pizzerian. Han hör också någon som smyger. Stegen kommer allt närmare. Han ser hur handtaget till dörren går ner och sakta puttas dörren upp...

***

Lärohandledningen är framtagen av Jenny Edvardsson som är lärare och läromedelsförfattare.

